

İlgili Kanun / Madde
4688 S. KGSTK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/2928

Karar No. 2025/3446

Tarihi: 16.04.2025

- KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARINA ÜYE OLABİLMEK İÇİN KAMU GÖREVLİLİĞİNİN DEVAM ETMİŞ OLMASININ ZORUNLU OLDUĞU
- KAMU GÖREVİNDEN AYRILMA İLE SENDİKA ÜYELİĞİNİN DE SONA ERECEĞİ
- GENEL KURULA KATILANLARDAN SADECE BİR KİŞİNİN HATALI OLMASI HALİNDE SADECE BİR OYLUK DEĞİŞİMİN ETKİLEDİĞİ İŞLEMLERİN İPTAL EDİLECEĞİ

ÖZETİ: 4688 sayılı Kanun'un 14. maddesi gereğince kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek yahut üyeliğin devamı için kamu görevliliğinin devam etmesi gerektiği, 4688 sayılı Kanun'un 16/5 hükmü gereğince kamu görevinden ayrılma ile sendika üyeliğinin de sona ereceği, adaylık süresince sendika üyeliğinin askıda olmasının söz konusu olmadığı tartışmasızdır. Bu itibarla, A. K. isimli kişinin genel kurula katılamayacağı yönündeki tespit sonucu itibarıyla isabetlidir.

Sadece bir kişinin, dava konusu Genel Kurula katılmasının hatalı olduğunun tespit edilmesine göre, sadece bir oyluk değişimin etkilediği zorunlu organ üyeliği seçimine dair genel kurul kararlarının iptaline karar verilmesi gerekirken, Genel Kurulun tamamen iptal edilmesi doğru olmamıştır. Bu itibarla sadece Şube Başkanı seçimi ile Yönetim Kurulu'nun 6 ve 7. sıra yedek üyeliği seçimlerine ilişkin iptal kararı verilmesi gerektiği nazara alınmalıdır.

Belirtmek gerekir ki oluşan sonuca göre Şube Yönetim Kurulunun aynı Genel Kurulda seçilen altı üyesi bakımından bir iptal kararı verilmediğinden, davacının Şubeye kayıım tayini isteminin de reddine karar verilmelidir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili ile dâhili davalılar vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildi.

Dâhili davalılar vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de; inceleme konusu dava, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369. maddesinde temyizde duruşmaya tâbi davalar arasında belirtilmediğinden duruşma isteminin reddi ile incelemenin dosya üzerinden yapılmasına karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; Eğitimciler Birliği Sendikası Genel Merkezi tarafından 13.01.2024 tarihinde yapılmak üzere Ordu Şubesi zorunlu organ üyeliklerinin seçimi için Olağanüstü Genel Kurul kararı alındığını, seçim sürecinde L. U'nun ve İ. Ç'in iki liste hâlinde başkan adayı olarak başvuru yaptıklarını ve seçim sonucunda bir oy farkla İ. Ç'in başkan seçildiğini, 13.01.2024 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul seçiminde A. K adlı eski üyenin oy kullanmış olduğunu ve bu durumun seçimin sonucunu doğrudan etkilediğini, oysa söz konusu kişinin 13.01.2024 tarihinde sendika üyesi olmadığını, A. K'un 31.03.2024 tarihli yerel seçimlerinde aday adayı olmak amacıyla 20.11.2023 tarihinde memuriyetten istifa ettiğini, memur dahi olmayan bir kimsenin sendikaya üye olmasının söz konusu olamayacağını, A. K'un önceki yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmakta iken, memuriyetten istifa nedeniyle yönetim kurulu üyeliğinin sonlandırıldığını ve sonraki toplantılara katılmadığını, kanun gereğince yedek üyenin görevlendirilerek yönetim kurulunun karar alması gerekirken, yönetimce bu hükmün de ihlal edilerek eksik üye sayısı ile kararlar alındığını, davaya konu Olağanüstü Genel Kurul seçimlerinde kimlerin oy kullanabileceğinin listesi yayınlandığında, A. K'un da ismi olduğu için, açıklanan listeye 08.01.2024 tarihinde itiraz edildiğini, itiraz neticesinde listeden silindiğinin davacıya ve delegelerine sözlü olarak bildirildiğini, fakat yapılan seçimde listeden silinmediği gibi oy da kullandığını, üye olmayan bir kimsenin aidat ödemesinin sistem üzerinden mümkün olmadığını, ancak A. K'a ait aidat ödemesinin sistemde ödenmiş olarak görüldüğünü, bu durumun da hukuka açıkça aykırılık teşkil ettiğini, Divan Kurulunun oluşumu öncesinde ve sonrasında Altınordu İlçe Seçim Müdürünün seçimle ilgili bir görevi olmamasına rağmen seçim bölgesinde devamlı surette bulunarak, Divan Kurulu ve Seçim Kurulu

üzerinde devamlı surette baskı oluşturduğunu, Divan Kurulu tarafından zorunlu organ seçimleri için sunulan listeler oy pusulası hâline getirilerek delege sayısından bir fazla olacak şekilde 153 oy pusulasının Divana getirildiğini, Divan tarafından 152 oy pusulasının Sandık Kuruluna verildiğini, teslim edilen 152 oy pusulasının Sandık Kurulunca sayılması ve tutanağa geçirilmesi gerekirken İlçe Seçim Müdürü tarafından "Tutanağa gerek yok sendika seçimlerinde tutanak tutmuyoruz." denilerek tutanak tutulmadığını ve oy pusulalarını elindeki şahsi çantasına koyduğunu, bu duruma Denetleme Kurulu Başkanı tarafından itiraz edildiğini, fakat oy pusulalarının Seçim Kurulunca tekrar sayılmadığını, seçimlerin serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılmadığını, oy sayım döküm işlemleri esnasında sayılan oylardan dört tanesinde bir adayın karşısında yer alan kutucukta çarpı işareti varken diğer adaylarda artı işareti olması nedeniyle 4 oy pusulasının geçersiz sayılması gerektiği hâlde yapılan itirazların tümünün reddedildiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davalı Sendikanın Ordu şubesinde 13.01.2024 tarihinde gerçekleştirilen Olağanüstü Genel Kurulun iptali ve genel kurul seçimleri yapmak üzere Şubeye kayyım atanmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Eğitimciler Birliği Sendikası vekili cevap dilekçesinde; 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu (6356 sayılı Kanun) gereğince ilçe seçim kurulu başkanlığının kararlarının kesin hüküm niteliğinde olduğunu, seçim sonuçlarının ilçe seçim kurulu tarafından kesin olarak ilan edilmesi karşısında yargı kararıyla kesinleşmiş seçim sonuçlarının iptalinin talep edilmesinin, kesin hükmün iptalini talep etmekle eşdeğer olduğunu, davacının tüm itirazlarının ilçe ve il seçim kurullarınca reddedildiğini, seçimlerin serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapıldığını, bir seçimin iptal edilmesi için kanun ve tüzük hükümlerine aykırı seçim yapılması ve bunun seçim sonuçlarını etkileyebilecek nitelikte olması gerektiğini, ancak seçim sonuçlarına etki edecek bir hukuka aykırılık hâlinin söz konusu olmadığını, kimsenin adaylığının ve seçilmesinin engellenmediğini, davacının ne gibi menfaatlerinin haleldar olduğu gösterilmeden açılan davanın objektif iyiniyet kurallarına aykırılık içerdiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Dâhili davalılar vekili cevap dilekçesinde; 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu (4688 sayılı Kanun) hükümleri gereği ilçe seçim kurulu gözetiminde yapılan seçimin tüm kademelerinin kanuna ve usule uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini, yapılan işlemlere ilişkin yapılacak itirazların ilçe seçim kurulu tarafından değerlendirilecek olup davacının itirazlarının il ve ilçe seçim kurulu tarafından reddedildiğini, 6356 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca seçim sonuçlarının ilanını takip eden iki gün sonrasında ilgili seçim kurulu tarafından seçim sonuçlarının kesin olarak ilan edilmesi karşısında, yargı (ilçe seçim kurulu) kararıyla kesinleşmiş seçim sonuçlarının iptalinin istenilemeyeceğini, A.

K'un 13.01.2024 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul seçiminde hâlen sendikaya üye olup delege sıfatını haiz olduğunu, Tüzük hükümleri uyarınca delegelik sıfatının sona ermesi için üyeliğin sonra ermesinin gerektiğini ancak A. K'un üyeliğinin sona ermeyip askıda olduğunu, Divanın baskı altında olduğuna ilişkin herhangi bir tutanak işlem vs. yapılmadığını, Divan tarafından ortaya konulmuş bir tutanak ya da itiraz yokken davacı tarafından böyle bir iddiada bulunulmasının Divan üyeleri ve başkanının irade ve işlemlerinin yok sayılması anlamını taşımadığını, seçimi doğrudan etkileyecek ya da usulsüz işlem niteliği taşıyan bir durumun olmadığını, davacının 4 adet oy pusulasının iptalinin gerektiği ileri sürülmüşse de söz konusu işlemlere ilişkin yapılan itirazların değerlendirildiğini ve bunların seçim sonuç tutanağına da işlenmiş olduğunu, davacının talebini somutlaştırmadığını, kesin hüküm itirazlarının olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; A. K'un 2024 yerel seçimler için memuriyetten istifa etmesinin sendika üyeliğine ve delege sıfatına etkisinin olup olamayacağı konusunda uyuşmazlık bulunduğu görüldüğü, A. K'un 2024 yerel seçimlerinde aday olmak için dava konusu Olağanüstü Genel Kurul tarihinde sendika üyesi olmadığı (gerek istifa gerekse de üyeliğin askıda kalması suretiyle) ve söz konusu Olağanüstü Genel Kurulda oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu, adayların aralarındaki farkın bir oy olduğu, bu nedenle A. K'un oy kullanmasının seçim sonuçlarını değiştirebilecek bir durum olduğu, diğer iddiaların ispat edilemediği gerekçesiyle davanın kabulü ile davalı Sendikanın Ordu şubesinde 13.01.2024 tarihinde gerçekleştirilen Olağanüstü Genel Kurulun iptaline ve Şubeye kayıym tayinine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili ile dâhili davalılar vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvuruların esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili ile dâhili davalılar vekili temyiz dilekçesinde; cevap ve istinaf dilekçelerinde belirttikleri sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, şube olağanüstü genel kurulunun iptali istemine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalıların aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz

itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 4688 sayılı Kanun'un 8. maddesinde, genel kurulun, sendika ve şubelerin zorunlu organlarından olduğu belirtilmiştir. Genel kurulun görev ve yetkileri, 4688 sayılı Kanun'un 12. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre sendika organlarının seçimi yetkisi de genel kuruldadır. Bu itibarla, sendikanın yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerinin belirlendiği genel kurulların, demokratik esaslar doğrultusunda icra edilmesi, sendika içi demokrasinin gerçekleşmesi yönünden son derece önemlidir. Bu cümleden olarak, bir sendikanın demokratik yapıya sahip olup olmadığına ilişkin en somut ölçüler genel kurulun yapısı ve işleyişinde aranmalıdır (Fevzi Şahlanan, Sendikaların İşleyişinin Demokratik İlkelere Uygunluğu, İstanbul, 1980, s.119).

Nitekim 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51/son hükmü de "Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz." şeklindedir.

4688 sayılı Kanun'un 11. maddesi atfı ile uygulanması gereken 6356 sayılı Kanun'un "Seçimlere itiraz" kenar başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"(1) Genel kurulda yapılan organ ve delege seçimlerinin devamı sırasında yapılan işlemlere ilişkin olarak seçim sonuç tutanaklarının düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, 14 üncü madde hükümlerine göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili kuruluş veya şubesine bildirir.

(2) Bakanlık veya kuruluş ya da şubesinin üye ve delegeleri; kanun ve tüzük hükümlerine aykırı olarak genel kurul ve seçim yapılması veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük ya da kanuna aykırı uygulama iddiasıyla, bu işlemlerin veya genel kurulun iptali için genel kurul tarihinden itibaren bir ay içerisinde dava açabilir. Dava basit yargılama usulüne göre iki ay içerisinde sonuçlandırılır. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/30 md.) Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/30 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtayca on beş gün içinde kesin olarak karar verilir.

(3) Genel kurulun veya genel kurulda yapılan organ seçiminin iptaline karar verildiği takdirde mahkeme; genel kurulu kanun ve tüzük hükümlerine göre en kısa zamanda toplamak, seçimleri yapmak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar kuruluşu yönetmekle görevli olmak üzere, 4721 sayılı Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder ve görev sürelerini belirler."

Somut uyuşmazlıkta dava dışı A. K isimli kişinin genel kurula katılıp oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu iddiası ile genel kurulun iptali talep edilmektedir. Dosya içeriğinden A. K isimli kişinin mahalli idareler seçimlerinde adaylık için kamu görevinden ayrılma talebinde bulunduğu, Millî Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünün 24.11.2023 tarihli onayıyla kamu görevinden

ayrılmasının uygun görüldüğü, aday olamadığı için kamu görevine dönme talebinde bulunduğu ve bu talebin Bakanlık tarafından 06.02.2024 tarihinde onaylandığı anlaşılmaktadır.

2972 sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 36. maddesi atfı ile uygulanması gereken 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesi gereğince mahalli idareler seçimlerinde adaylık için kamu görevinden ve sendika yöneticiliği görevinden ayrılmak gerektiği, A. K isimli kişinin de 24.11.2023 tarihinde kamu görevinden ayrıldığı, 4688 sayılı Kanun'un 14. maddesi gereğince kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek yahut üyeliğin devamı için kamu görevliliğinin devam etmesi gerektiği, 4688 sayılı Kanun'un 16/5 hükmü gereğince kamu görevinden ayrılma ile sendika üyeliğinin de sona ereceği, adaylık süresince sendika üyeliğinin askıda olmasının söz konusu olmadığı tartışmasızdır. Bu itibarla, A. K isimli kişinin genel kurula katılamayacağı yönündeki tespit sonucu itibarıyla isabetlidir.

Bununla birlikte; sadece bir kişinin, dava konusu Genel Kurula katılmasının hatalı olduğunun tespit edilmesine göre, sadece bir oyluk değişimin etkilediği zorunlu organ üyeliği seçimine dair genel kurul kararlarının iptaline karar verilmesi gerekirken, Genel Kurulun tamamen iptal edilmesi doğru olmamıştır. Bu itibarla sadece Şube Başkanı seçimi ile Yönetim Kurulu'nun 6 ve 7. sıra yedek üyeliği seçimlerine ilişkin iptal kararı verilmesi gerektiği nazara alınmalıdır.

Belirtmek gerekir ki oluşan sonuca göre Şube Yönetim Kurulunun aynı Genel Kurulda seçilen altı üyesi bakımından bir iptal kararı verilmediğinden, davacının Şubeye kayyım tayini isteminin de reddine karar verilmelidir.

Anılan hususlar gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır. 4688 sayılı Kanun'un 11. maddesi atfı ile uygulanması gereken 6356 sayılı Kanun'un 15. maddesi gereğince hükümlerin bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen Bölge Adliye Mahkemesi kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**,

1. Davanın **KISMEN KABULÜNE**, Eğitimciler Birliği Sendikası Ordu Şubesinde gerçekleştirilen 13.01.2024 tarihli Olağanüstü Genel Kurulun, Şube Başkanı seçimi ile Yönetim Kurulu'nun 6 ve 7. sıra yedek üyeliği seçimlerine ilişkin kararlarının **İPTALİNE**, fazlaya dair istemin **REDDİNE**,

2. Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli 615,40 TL harçtan, peşin alınan 427,60 TL harcın mahsubuyla bakiye 187,80 TL harcın davalı Sendika ile davalı İ. Ç'e'ten müştereken alınarak hazineye gelir kaydına,

3. Davacının yatırmış olduğu 427,60 TL başvurma harcı ve 427,60 TL peşin harç olmak üzere toplam 855,20 TL harcın davalı Sendika ile davalı İ. Ç'ten müştereken alınarak davacıya verilmesine,

4. Davacı tarafından yapılan 3.277,00 TL yargılama giderinden; kabul ve ret oranına göre belirlenen 1.638,50 TL'nin davalı Sendika ile davalı İ. Ç'ten müştereken alınarak davacıya verilmesine,

5. Davacı vekille temsil edildiğinden, karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne (AAÜT) göre 30.000,00 TL vekâlet ücretinin davalı Sendika ile davalı İ. Ç'ten müştereken alınarak davacıya verilmesine,

6. Davalı K. Y tarafından yapılan 20,00 TL yargılama giderinden; kabul ve ret oranına göre belirlenen 10,00 TL'sinin davacıdan alınarak davalı K. Y'a verilmesine, davalı Sendika ile davalı İ. Ç dışında diğer davalıların yargılama giderlerinin bulunmadığının tespitine,

7. Davalı Sendika ile davalı İ. Ç. dışındaki diğer davalılar vekille temsil edildiklerinden, karar tarihinde yürürlükte olan AAÜT'ye göre 30.000,00 TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı Sendika ile davalı İsmail Çelenk dışındaki davalılara verilmesine,

8. Davalı Sendika ile davalı İ. Ç. dışındaki diğer davalılar tarafından ayrı ayrı yatırılan 1.169,40 TL istinaf yoluna başvurma harçları ile 3.033,70 TL temyiz yoluna başvurma harçlarının davacıdan alınarak davalı Sendika ile davalı İ. Ç. dışındaki diğer davalılara verilmesine, davalı Sendika ile davalı İsmail Çelenk dışındaki diğer davalılar tarafından ayrı ayrı yatırılan 427,60 TL istinaf karar harçlarının istek hâlinde davalı Sendika ile davalı İ. Ç dışındaki diğer davalılara iadesine,

9. Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili taraflara iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalılara iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

16.04.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.